

ชุดการสอนรายบุคคล

เพื่อพัฒนาจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี

สาระ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่องที่ 1

ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ศตพร เพื่อนงูเหลื่อม

โรงเรียนบ้านแม่สลิตหลวงวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ชุดการสอนรายบุคคลเพื่อพัฒนาจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี สารที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคม ทั้งด้านกฎหมายและการปกครอง ทำให้การเรียนรู้มีคุณค่าและมีความหมายต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น อันจะมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนไปสู่เป้าหมายของความเป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุขในสังคม มีทักษะชีวิตและทักษะสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข อุดมไปด้วยกุศลจิตและอุทิศตนเพื่อสาธารณประโยชน์ได้ตามโอกาส

การเรียนรู้เรื่องความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบและพฤติกรรมของความเป็นพลเมืองดี ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเห็นคุณค่าในการนำไปปฏิบัติต่อสังคม และชุมชน สร้างความสงบสุขและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นคนดีต่อไป

ศตพร เพื่อนงูเหลือม

คำชี้แจงการใช้ชุดการสอนรายบุคคล เพื่อพัฒนาจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี

ชุดการสอนรายบุคคลเพื่อพัฒนาจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรม การนำไปใช้ในสังคม เป็นทักษะชีวิตที่เราใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง นักเรียนจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ควรปฏิบัติดังนี้

1. ก่อนดำเนินการเรียนรู้ ครูมอบชุดการสอนรายบุคคล พร้อมทั้งจะให้นักเรียนไปศึกษาด้วยตนเอง
2. ดำเนินการเรียนรู้โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วตรวจดูตามเฉลยเพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน
3. นักเรียนศึกษาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระเพื่อนำไปสู่กิจกรรมพัฒนาจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี ดังนี้
 - 3.1 ใบกิจกรรมที่ 1 สืบรวจสังคม ฝึกให้นักเรียนสำรวจ สังเกต รวบรวมข้อมูล สิ่งที่มีในสังคม เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในเบื้องต้นถึงสิ่งที่มีอยู่ในสังคม
 - 3.2 ใบกิจกรรมที่ 2 ระดมความรู้ ฝึกให้นักเรียนได้ศึกษา เรียนรู้ข้อมูลหรือเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การสร้างจริยธรรมและการปฏิบัติที่ถูกต้อง
 - 3.3 ใบกิจกรรมที่ 3 สู่การปฏิบัติ ฝึกให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างจริยธรรมและการปฏิบัติที่ถูกต้อง
4. หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. เกณฑ์การผ่านการทำแบบทดสอบหลังเรียน จะต้องได้ 8 ข้อจาก 10 ข้อ หรือผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ศตพร เพื่อนงูเหลือม

สารบัญ

หน้า

คำนำ ก

คำชี้แจง ข

สารบัญ ค

จุดประสงค์การเรียนรู้ ง

เนื้อหาสาระ ญ

กิจกรรม

- แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดที่ 1 เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 1
- ใบกิจกรรมที่ 1.1 สำนวณสังคมเรื่อง คนดีคนชั่วดูได้จากอะไร 3
- ใบกิจกรรมที่ 1.2 ระดมความรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 4
- ใบกิจกรรมที่ 1.3 สู่การปฏิบัติเรื่อง บทบาทของเราในปัจจุบัน 5
- ต่อเติมเสริมความรู้ เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 6
- แบบทดสอบหลังเรียน ชุดที่ 1 เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 15
- เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน ชุดที่ 1 เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 17

บรรณานุกรม 18

ภาคผนวก 19

- เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1 20
- เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2 21
- เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.3 22

ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

สาระสำคัญ

ในสังคมประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนจะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ครอบครัวยุชมชน สังคมและประเทศชาติ สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนตามสภาพได้ เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมให้สงบสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สังเกตและบอกลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกว่าเป็นคนดีหรือคนชั่วได้
2. อธิบายความหมาย องค์ประกอบ และผลของความเป็นพลเมืองดีที่มีต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้
3. ปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ของตนเองตามสภาพได้

ขอบข่ายเนื้อหา

- ความหมายและองค์ประกอบของวิถีประชาธิปไตย
- สถานภาพและบทบาทของพลเมืองดี
- หน้าที่ของพลเมืองดี
- แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ก่อนศึกษาบทเรียน
ทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน้าถัดไป
ได้เลยนะคะ ...

แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดที่ 1

เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สถานภาพทางสังคมเป็นตัวบ่งชี้อะไรมากที่สุด
 - ก. ความเสมอภาค
 - ข. สิทธิและหน้าที่
 - ค. สาระและความรับผิดชอบ
 - ง. อำนาจหน้าที่
2. การเลือกปฏิบัติให้เฉพาะพวกพ้อง ขัดกับหลักการในข้อใด
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักการใช้เหตุผล
 - ค. หลักอำนาจอธิปไตย
 - ง. หลักความเสมอภาค
3. การปกครองระบอบประชาธิปไตย หลักการข้อใดสำคัญที่สุด
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักความเสมอภาค
 - ค. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่
 - ง. หลักอำนาจอธิปไตย
4. ข้อใดเป็นการใช้หลักเหตุผลได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ฟังข้อเสนอแนะเฉพาะที่เกี่ยวกับตนเอง
 - ข. ใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจชี้ขาด
 - ค. สนับสนุนผู้ที่มีความคิดเห็นเหมือนตนเอง
 - ง. การยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่
5. สิทธิเสรีภาพของประชาชน จะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อใด
 - ก. ระบบการปกครอง
 - ข. รัฐบาล
 - ค. รัฐธรรมนูญ
 - ง. วัฒนธรรมทางการเมือง

6. ข้อใดเป็นการใช้สิทธิของประชาชน
 - ก. การขอทำบัตรประชาชน
 - ข. การไม่ทำผิดกฎหมาย
 - ค. การเคารพธงชาติ
 - ง. การรวมกลุ่มประท้วงรัฐบาล
7. หนังสือพิมพ์นอกจากมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวแล้ว ควรมีสิ่งใดควบคู่กันด้วย
 - ก. สิทธิ
 - ข. หน้าที่
 - ค. จริยธรรม
 - ง. จรรยาบรรณ
8. ข้อใดเป็นหน้าที่ของประชาชน
 - ก. ประกอบอาชีพรับราชการ
 - ข. รักษาผลประโยชน์ของชาติ
 - ค. จัดตั้งพรรคการเมือง
 - ง. เลือกถิ่นที่อยู่อาศัย
9. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้ตามข้อใด
 - ก. การเสียภาษีอากร
 - ข. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ค. การรับราชการทหาร
 - ง. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. ข้อใดเป็นหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ควรนำมาใช้ในสังคมไทยปัจจุบันมากที่สุด
 - ก. การมีระเบียบวินัย
 - ข. ความมีน้ำใจ
 - ค. ความสามัคคี
 - ง. ความซื่อสัตย์สุจริต

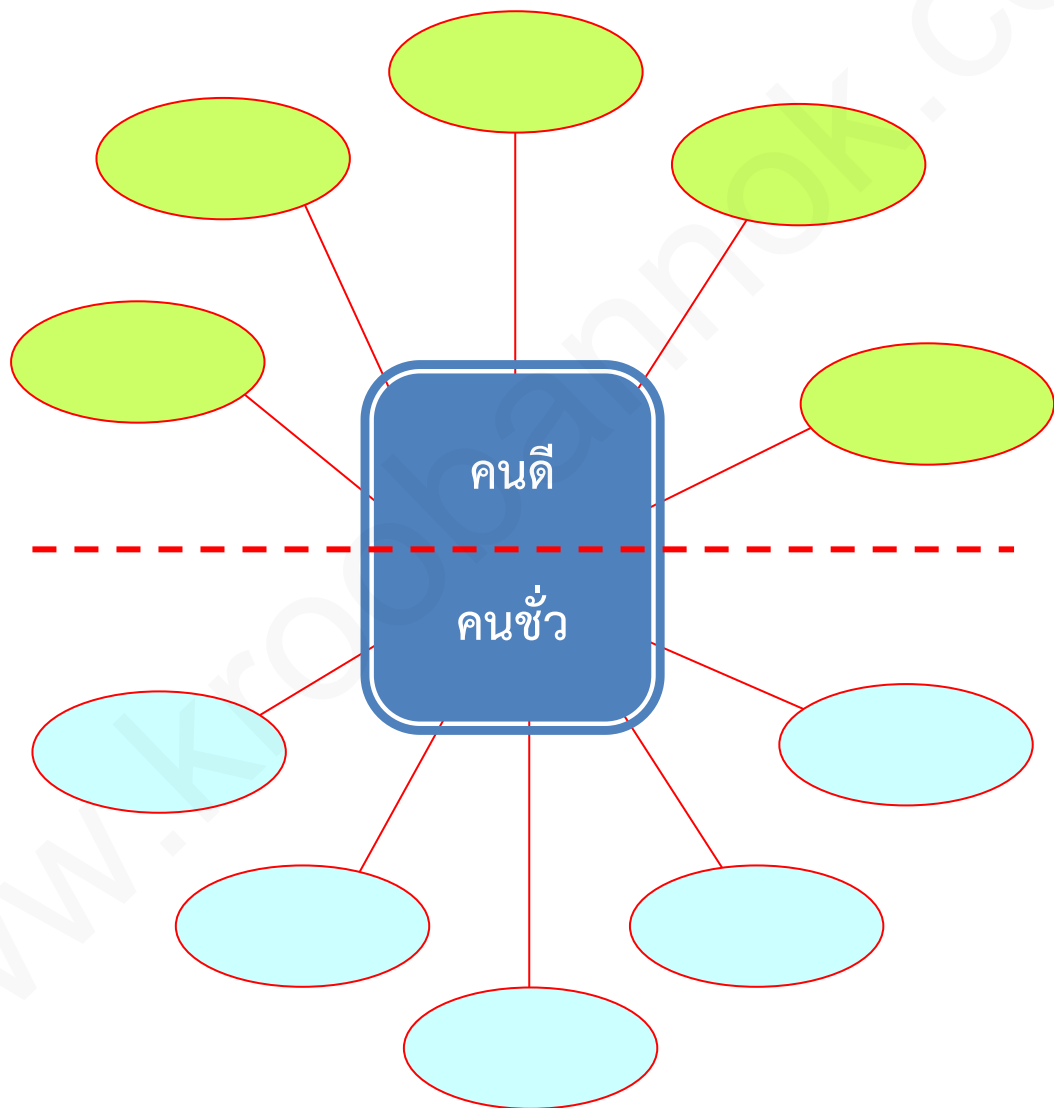

ต่อไปให้นักเรียนระดมความคิด
ปฏิบัติไปกิจกรรม
หน้าถัดไปนะครับ ...

ใบกิจกรรมที่ 1.1 สสำรวจสังคม เรื่อง คนดีคนชั่วดูได้จากอะไร

คำชี้แจง นักเรียนสำรวจและรวบรวมพฤติกรรมการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีและคนชั่วในชุมชน
และสังคมที่ใกล้ตัวนักเรียน แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดต่อไปนี้

ใบกิจกรรมที่ 1.2 ระดมความรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง นักเรียนสืบค้นความรู้และตอบคำถามต่อไปนี้

1. พฤติกรรมใดในบุคคลในสังคมที่แสดงถึงวิถีประชาธิปไตย

ตอบ
.....
.....
.....

2. สังคมของวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วยสิ่งใด

ตอบ
.....

3. เพราะเหตุใดเราจึงต้องรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ตอบ
.....

4. หากต้องการให้คนในครอบครัวเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยควรปฏิบัติอย่างไร

ตอบ
.....

5. สังคมที่ไร้ระเบียบมีผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ตอบ
.....

ใบกิจกรรมที่ 1.3 สู่การปฏิบัติ เรื่อง บทบาทของเราในปัจจุบัน

คำชี้แจง นักเรียนบอกสถานภาพของตนเองในปัจจุบันที่เป็นลูก เป็นพี่เป็นน้อง เป็นนักเรียน และเป็นเพื่อน ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะขึ้นชื่อว่าเป็นพลเมืองดี

สถานภาพ	สิ่งควรปฏิบัติ
เป็นลูก	
เป็นพี่เป็นน้อง	
เป็นนักเรียน	
เป็นเพื่อน	

ต่อเติมเสริมความรู้ เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

สังคมประกอบด้วยคนที่อยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากและมีการติดต่อและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้อาจเกิดการขัดแย้งหรือเกิดความสัมพันธ์ที่เป็นปัญหาระหว่างกันขึ้นได้ วิธีการที่จะทำให้คนเหล่านี้อยู่ด้วยกันในสังคมได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยและเกิดความสงบสุขได้นั้น ทุกคนต้องปฏิบัติตามเป็นพลเมืองดี คือ ต้องปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง หากสามารถปฏิบัติได้ดังนี้สังคมนั้นก็เกิดสันติสุข

1. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ประเทศเป็นสังคมขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยสังคมย่อยๆ หลายสังคม แต่ละสังคมก็จะมีกฎระเบียบที่แตกต่างกันออกไป แต่ทุกสังคมต้องอยู่ภายในกฎระเบียบที่ประเทศนั้นเป็นผู้กำหนดให้พลเมืองของตนปฏิบัติตาม สำหรับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็จะมีกฎระเบียบต่างๆ ให้พลเมืองของตนประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ พลเมืองของประเทศนั้นจะต้องปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

1.1 ความหมายของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

พลเมือง หมายถึง ประชาชนของประเทศซึ่งมีส่วนเป็นเจ้าของประเทศ เป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและอยู่ภายใต้กฎหมายของประเทศนั้นๆ

วิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ทั้งทางกายและวาจา ไม่ก้าวร้าวในสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ร่วมกันรับผิดชอบและทำประโยชน์เพื่อความสุขของส่วนรวม ตลอดจนการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาทั้งหมด

ดังนั้น พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย หมายถึง ประชาชนที่อยู่ร่วมกันและปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน ไม่ก้าวร้าวสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม มีความรับผิดชอบ และใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาและทำประโยชน์แก่สังคมของตน

1.2 องค์ประกอบของวิถีประชาธิปไตย

การที่บุคคลในสังคมจะสามารถดำเนินชีวิตร่วมกันได้อย่างสงบและมีความสุข ทุกคนต้องรู้จักสิทธิ หน้าที่ และแนวทางในการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งหากปฏิบัติได้ก็จะทำให้สังคมเกิดสันติภาพ สันติสุข และเสรีภาพ

1. สันติภาพ คือ การอยู่ร่วมกันด้วยความสงบ ปราศจากการรบราฆ่าฟัน แกร่งแย่งชิงดี ทำร้ายซึ่งกันและกัน

2. สันติสุข คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย และปราศจากภัยอันตรายต่างๆ

3. เสรีภาพ คือ การที่คนในสังคมมีอิสระที่จะทำอะไรก็ได้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ

วิถีประชาธิปไตยที่จะทำให้เกิดสันติภาพ สันติสุข และเสรีภาพขึ้นได้นั้น เกิดขึ้นจากบุคคลในสังคมที่มีพฤติกรรมเหล่านี้

1. วินัยธรรม คือ ความมีระเบียบ คนในสังคมจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ตามที่สังคมกำหนด เช่น ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบของหมู่บ้านตนเอง

2. ความเคารพ คือ ความเคารพ คนในสังคมจะต้องเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นๆ ในสังคม ไม่สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น เช่น ไม่ควรเปิดวิทยุหรือทำเสียงดังจนเป็นการรบกวนผู้อื่น ไม่กล่าวใส่ร้ายผู้อื่นทั้งๆ ที่ไม่มีหลักฐานยืนยัน ไม่ก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น

3. ศรัทธาธรรม คือ ความศรัทธาในหน้าที่ ทุกคนในสังคมจะต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ต่างๆ ของตนเองด้วยความศรัทธา และปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้นด้วยความเต็มใจ เช่น เมื่อได้รับมอบหมายการบ้านจากครู ก็ต้องทำด้วยความตั้งใจ และเสร็จตามกำหนดเวลาทุกครั้ง

4. สามัคคีธรรม คือ ความสามัคคี คนในสังคมจะต้องอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นๆ ด้วยความรักปรองดอง และสามัคคีต่อกัน รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ตามความต้องการและความคิดอย่างเป็นอิสระของแต่ละคน แต่เมื่อรวมกันเป็นกลุ่มแล้วก็สามารถเป็นสมาชิกที่ดี และทำคุณประโยชน์ให้กับกลุ่มนั้นๆ รวมทั้งรู้จักใช้สิทธิของตนเลือกตั้งสมาชิกในกลุ่มเพื่อรับผิดชอบหน้าที่ต่างๆ ของกลุ่ม เช่น เมื่อเราทำงานกลุ่มจะต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม รับผิดชอบงานที่ตนได้รับมอบหมาย เลือกตั้งผู้ที่มีความเหมาะสมเป็นหัวหน้ากลุ่ม และเคารพในความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม

หากคนในสังคมต้องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ สันติสุข และเสรีภาพ ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย วินัยธรรม การว ะธรรม ศรัทธาธรรม และสามัคคีธรรม (ภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 กิจกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี

<http://sv6.postjung.com>

1.3 สถานภาพของพลเมืองดี

สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลที่ได้มาจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสังคม เพื่อใช้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นสิ่งที่ทำให้แต่ละคนรู้ว่าจะปฏิบัติตนต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างไร ทุกคนจะมีสถานภาพเป็นของตนเอง ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตามกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

1. ประเภทของสถานภาพ

สถานภาพอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) สถานภาพโดยกำเนิด (ascribed status) เป็นสถานภาพทางสังคมที่สมาชิกได้รับโดยกำเนิด ที่สำคัญๆ ได้แก่ เชื้อชาติ สัญชาติ เพศ และสถานภาพที่เกิดขึ้นจากการเป็นสมาชิกในครอบครัว เช่น บุตร พี่ หรือน้อง เหล่านี้ถือเป็นสถานภาพโดยกำเนิดทั้งสิ้น

2) สถานภาพที่ได้มาภายหลัง (achieved status) ตามความสามารถของแต่ละบุคคล เป็นสถานภาพทางสังคมที่เกิดจากการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับสถานภาพ โดยยึดถือความสามารถตามเกณฑ์ที่ได้จากการประกอบอาชีพ ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้จัดการ วิศวกร แพทย์ และสถานภาพในครอบครัวเฉพาะสามีและภรรยา รวมทั้งสถานภาพอื่นๆ ทางสังคม เช่น การได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ของบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ (ภาพที่ 1.2)

ภาพที่ 1.2 แสดงถึงสถานภาพที่ได้มาภายหลังซึ่งมีหลากหลายอาชีพ

<http://www.elite-powerteam.com>

2. ผลที่เกิดจากสถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคมก่อให้เกิดผลแต่ละบุคคล ดังนี้

1) ทำให้เกิดสิทธิและหน้าที่ สถานภาพแต่ละตำแหน่งจะประกอบไปด้วยการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในสังคมที่ดำรงสถานภาพนั้น เช่น ผู้ที่มีสถานภาพบิดามารดา มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูและให้การอบรมสั่งสอนบุตร มีสิทธิลงโทษบุตรเมื่อกระทำความผิดตามความเหมาะสม

2) ทำให้มีเกียรติตามสถานภาพที่ดำรงอยู่ เช่น สถานภาพของการเป็นนักเขียน ย่อมได้รับเกียรติว่าเป็นผู้มีการศึกษา สถานภาพการเป็นพระสงฆ์ย่อมได้รับความเคารพนับถือ สถานภาพทางสังคมแต่ละอย่างจะมีระดับของเกียรติยศที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ

3) ทำให้เกิดช่วงชั้นทางสังคม หมายถึง การแบ่งแยกสมาชิกในสังคมออกเป็นช่วงชั้น เช่น แบ่งเป็นชนชั้นล่าง ชนชั้นกลาง ชนชั้นสูง โดยการพิจารณาจากสถานภาพทางสังคมที่แต่ละคนดำรงอยู่

1.4 บทบาทของพลเมืองดี

บทบาท หมายถึง แนวประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานภาพของตน สถานภาพและบทบาทจึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่กัน โดยสถานภาพจะเป็นสิ่งที่แสดงว่าบุคคลนั้นคือใคร มีตำแหน่งหน้าที่อะไร ส่วนบทบาทจะบอกว่า ผู้ที่อยู่ในสถานภาพนั้นๆ ควรจะปฏิบัติตนอย่างไร จึงเหมาะสมกับสถานภาพที่ตนดำรงอยู่ เช่น ผู้ที่มีสถานภาพเป็นบิดาควรปฏิบัติอย่างไรต่อบุตร ผู้ที่มีสถานภาพเป็นบุตรควรปฏิบัติอย่างไรต่อบิดามารดา ครูควรจะปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติต่อครูอย่างไร

สถานภาพเป็นตำแหน่งทางสังคม ซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่ดำรงสถานภาพนั้น ส่วนบทบาทเป็นการกระทำตามสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในสถานภาพ บทบาทและสถานภาพ จะทำให้การกระทำระหว่างกันทางสังคมของสมาชิกดำเนินไปอย่างสอดคล้องกลมกลืน และช่วยให้การดำรงชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่น

บทบาทก่อให้เกิดการกระทำตามสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในสังคม ตามสถานภาพที่ตนดำรงอยู่ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนรับประโยชน์และการให้ประโยชน์ระหว่างกัน เช่น ครอบครัวประกอบด้วยสถานภาพ คือ บิดา มารดา และบุตร เป็นต้น ต่างก็มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างกัน ตามบทบาทของสถานภาพดังกล่าว บิดามารดามีสิทธิลงโทษบุตร หากกระทำความผิด แต่ก็มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตร บุตรย่อมมีสิทธิรับมรดกจากบิดามารดา แต่ก็มีหน้าที่เลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามแก่ชรา เป็นต้น

1.5 หน้าที่ของพลเมืองดี

หน้าที่ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำด้วยความรับผิดชอบ พลเมืองในสังคมประชาธิปไตยมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้สังคมเกิดความสงบและคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ดังนี้

1. หน้าที่รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชาติ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพลเมืองเป็นอย่างยิ่ง การที่เราดำรงชาติเป็นชาติหนึ่งในโลกนี้ได้อย่างภาคภูมิใจ เนื่องจากบรรพบุรุษไม่กระทำการใดๆ ให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่ชาติ และทำนุบำรุงชาติให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

ศาสนา เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้จิตใจมีความบริสุทธิ์ผ่องใส มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาต่อกัน ช่วยประสานจิตใจของคนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถทำสิ่งที่ดีให้แก่ส่วนรวม ดังนั้นพลเมืองดีทุกคนต้องรักษาศาสนาให้คงอยู่คู่กับสังคมไทยตลอดไป

พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ ทรงร่วมทุกข์ร่วมสุขกับประชาชนมาโดยตลอด ทรงแนะนำช่วยเหลือเหล่าพสกนิกรของพระองค์ทั่วราชอาณาจักร ทรงแผ่เมตตาบารมีปกป้องคุ้มครองชนชาวไทยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความร่มเย็นเป็นสุขถ้วนหน้ากัน ดังนั้นพลเมืองดีทุกคนจึงยอมพลีชีพเพื่อรักษาพระมหากษัตริย์ให้เป็นมิ่งขวัญแก่ชาติไทยเสมอมา (ภาพที่ 1.3)

ภาพที่ 1.3 แสดงจุดรวมของจิตใจในชาติซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

<http://opium-howtodeleteabrowsercookie.blogspot.com>

2. หน้าที่ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของประเทศ ประเทศเป็นถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านของทุกคน ดังนั้นพลเมืองดีทุกคนต้องป้องกันประเทศให้ปลอดภัยจากการทำลายล้างหรือถูกยึดครอง ป้องกันจากบริราชศัตรูที่เข้ามาแทรกแซงบ่อนทำลายหรือรุกรานประเทศของเรา เมื่อพบพฤติกรรมใดที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการบ่อนทำลายประเทศ ก็แจ้งเบาะแสหรือรายละเอียดให้ทางราชการทราบ

3. หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎหมายเป็นข้อบังคับของประเทศ มีไว้เป็นหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อให้ประชาชนมีความผาสุกปลอดภัย และประเทศชาติมีความสงบสุข อีกทั้งผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาจมีโทษจำคุกหรือโทษปรับ ดังนั้นพลเมืองดีทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งศึกษา สนใจ และเฝ้าระวังเกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ นอกจากนี้ต้องคอยติดตามการประกาศใช้กฎหมายใหม่ๆ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากความไม่รู้กฎหมายไม่ได้เป็นข้อแก้ตัวให้พ้นจากความผิดได้

4. หน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาก เพราะเป็นการแสดงถึงการใช้อำนาจในการปกครองประเทศของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่จะตัดสินใจว่าใครควรเป็นตัวแทนของพวกตนไปใช้อำนาจบริหารประเทศและปกครองประชาชน ดังนั้นพลเมืองดีทุกคนจึงควรทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยการเลือกคนดี มีความรู้ความสามารถเข้าไปทำหน้าที่ดังกล่าวเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง

5. หน้าที่รับราชการทหาร การรับราชการทหารถือเป็นเกียรติยศของชายไทย ทุกคนมีความภาคภูมิใจที่ได้รับการฝึกฝนใช้อาวุธสงคราม เรียนรู้ยุทธศาสตร์และซักซ้อมยุทธวิธีต่างๆ เป็นการเตรียมกำลังรบไว้ให้พร้อมที่จะสามารถต่อสู้ปกป้องชาติอย่างมีประสิทธิภาพได้ทันที ดังนั้นพลเมืองชายที่มีอายุย่างเข้า 18 ปี ต้องไปแจ้งขึ้นทะเบียนทหารที่อำเภอภูมิลำเนาของตน และเมื่ออายุย่างเข้า 21 ปี ก็จะต้องไปรับหมายเรียกเกณฑ์ทหารที่อำเภอ เพื่อรับการคัดเลือกเข้าเป็นทหารต่อไป

6. หน้าที่ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ ในกรณีที่ประเทศต้องประสบกับภัยพิบัติสาธารณะต่างๆ พลเมืองดีทุกคนต้องร่วมมือให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย และช่วยป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นอีก เนื่องจากทุกคนเป็นคนไทยเหมือนกัน ดังนั้นหากได้รับความเดือดร้อน เพื่อนร่วมชาติทุกคนต้องร่วมมือกันช่วยเหลือหรือบรรเทาเหตุนั้น เพื่อให้ผู้ประสบภัยพิบัติสามารถมีชีวิตอยู่ต่อและกลับมาร่วมพัฒนาชาติไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

7. หน้าที่เสียภาษีอากร ประเทศชาติทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิ ความปลอดภัยและบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนทั้งประเทศ จึงจำเป็นต้องมีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น เงินเดือนของข้าราชการ ค่าก่อสร้างถนนหนทาง โรงเรียน โรงพยาบาล และสาธารณูปโภคต่างๆ ค่าใช้จ่ายด้านความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ เงินที่จะนำมาเป็นงบประมาณรายจ่ายเหล่านี้ได้จากการเก็บภาษีราษฎรนั่นเอง (ภาพที่ 1.4)

ภาพที่ 1.4 แสดงสถานที่ราชการที่อำนวยความสะดวกให้ประชาชนมาจากการเก็บภาษีราษฎร

<http://www.aikchol.com>

8. หน้าที่ช่วยเหลือราชการ บางครั้งกำลังพลของฝ่ายราชการยังไม่เพียงพอต่อการปกป้องคุ้มครอง ดูแล และช่วยเหลือประชาชนให้ทันต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันหรือฉุกเฉิน เช่น เกิดศึกสงคราม เกิดโรคระบาด อุทกภัย วาตภัย ทางราชการจึงจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากประชาชน พลเมืองดีทุกคนจึงควรร่วมมือและให้ความช่วยเหลือกับทางราชการ

9. หน้าที่รับราชการศึกษาอบรม ประเทศชาติประกอบด้วยประชาชนเป็นจำนวนมาก ประเทศใดมีประชากรที่มีคุณภาพ คือ มีความรู้ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต สามัคคีปรองดอง รักชาติ และช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองอย่างเต็มกำลัง ประเทศนั้นย่อมเจริญก้าวหน้า

10. หน้าที่พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงความเจริญรุ่งเรืองและเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ของชาวบ้านที่ได้จากประสบการณ์รวมทั้งที่สั่งสมมาจากบรรพบุรุษ ทั้งศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน ถือเป็นสิ่งดีงามมีค่าหาหวงแหน และควรแก่การภาคภูมิใจ

11. หน้าที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยประสบปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจนถึงขั้นเกิดผลเสียต่อสุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิต ปัญหานี้หากทิ้งไว้ก็จะยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น อีกทั้งการแก้ปัญหานี้จะหวังพึ่งแต่ภาครัฐเพียงฝ่ายเดียวย่อมเป็นไปไม่ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปจะต้องเข้าร่วมในการแก้ปัญหาด้วย

12. หน้าที่ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง สังคมประชาธิปไตยเป็นสังคมที่เคารพความเป็นมนุษย์ จึงเปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยให้ทุกคนมีสิทธิทางการเมือง เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ ดังนั้นพลเมืองจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบทางการเมือง

2. แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีผลต่อการอยู่ร่วมกันของพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย เนื่องจากหากพลเมืองในสังคมดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยแล้ว สังคมนั้นก็จะเป็นสังคมที่มีความสงบและสันติสุข ทุกคนต่างก็เคารพในสิทธิและเสรีภาพซึ่งกันและกัน การส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยจะต้องทำให้พลเมืองส่วนใหญ่มีหน้าที่และความรับผิดชอบทางการเมือง โดยการสร้างสำนึกทางการเมืองให้พลเมืองสนใจ ติดตามและมีส่วนร่วม รวมถึงปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสามารถทำได้ในทุกะดับทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีรายละเอียดดังนี้

1. ครอบครัว แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในระดับครอบครัว ได้แก่

1) ปฏิบัติต่อกันโดยใช้หลักการของเหตุผล เมื่ออยู่ภายในครอบครัว สมาชิกจะต้องปฏิบัติต่อกัน โดยใช้หลักของเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ เช่น พ่อแม่แสดงเหตุผลแก่ลูกๆ ให้เข้าใจประโยชน์หรือผลดีของการประหยัดอดออม เห็นผลเสียของการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ฟุ้งเฟ้อ ซื้อสินค้าหรือบริการที่เกินจำเป็นหรือตามสมัยนิยม เพื่อให้ลูกๆ ซึมซับหลักการของเหตุผล และนำไปใช้ปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมต่อไป

2) ใช้หลักเสียงข้างมากในการตัดสินใจ เมื่อภายในครอบครัวจะตัดสินใจเรื่องใดๆ จะต้องถามความคิดเห็นของสมาชิกในครอบครัวก่อน แล้วจึงตัดสินใจตามความคิดเห็นที่มีสมาชิกในครอบครัวเห็นด้วยมากที่สุด

3) ปฏิบัติตนตามข้อตกลงของครอบครัว สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของครอบครัว เช่น ร่วมรับประทานอาหารเย็นพร้อมกันในเวลา 18.30 น. ช่วยกันทำความสะอาดบ้านในวันหยุดสุดสัปดาห์

4) เสนอความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ขณะอยู่ในครอบครัวทุกคนต้องรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น รวมทั้งร่วมเสนอความคิดเห็นของตนเอง เช่น พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของลูก พี่ยอมรับและฟังความคิดเห็นของน้อง ลูกเสนอความคิดเห็นเรื่องในครอบครัวกับพ่อแม่

5) รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องปฏิบัติตามหน้าที่และรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด เช่น ลูกต้องช่วยแม่ล้างจานหลังจากรับประทานอาหารเสร็จ

6) มีความสามัคคี สมาชิกในครอบครัวต้องมีความรักใคร่และสามัคคีกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งหรือขัดแย้งกัน

2. โรงเรียน แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในระดับโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม โรงเรียนจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักการทำงานกลุ่ม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบของการทำงานกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่มซึ่งเป็นพื้นฐานของวิถีประชาธิปไตย

2) แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ โรงเรียนและครูจะต้องจัดกิจกรรมหรือการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน หรือการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นกับโรงเรียนด้วยการซักถามความคิดเห็นหรือความต้องการของนักเรียนก่อนที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมต่างๆ

3) ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น โรงเรียนจะต้องปลูกฝังและฝึกหัดให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของเพื่อนๆ หรือบุคคลอื่น เช่น จัดกิจกรรมการอภิปรายในเรื่องต่างๆ จัดการประชุมนักเรียนเพื่อให้แต่ละคนได้แสดงเหตุผลของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ

4) ใช้เหตุผลมากกว่าใช้อำนาจ โรงเรียนจะต้องพยายามโน้มน้าวใจนักเรียนให้เข้าใจถึงเหตุผลในการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ มากกว่าที่จะใช้กำลังอำนาจบังคับเพียงอย่างเดียว เช่น ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลของการห้ามนำอาหารไปรับประทานในห้องเรียน

5) ฝึกให้กล้าแสดงออก โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการหน้าเสาธงหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติ หรือจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตน

6) ยอมรับข้อตกลง กฎระเบียบของกลุ่มและโรงเรียน โรงเรียนจะต้องฝึกให้นักเรียนยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มและกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น กวดขันให้นักเรียนแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนให้ทันเวลา

3. ชุมชน แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในระดับชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1) เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สมาชิกในชุมชนทุกคนต้องร่วมในการประชุมหรือร่วมทำกิจกรรมของชุมชนด้วยความเต็มใจและพร้อมเพรียงกัน เช่น ร่วมประชุมหมู่บ้าน ร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน

2) เสนอความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สมาชิกของชุมชนต้องร่วมเสนอความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งต้องรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่ใช่อารมณ์หรือโกรธเคืองกันแม้จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

3) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ สมาชิกในชุมชนทุกคนต้องตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ เช่น การประชุมชาวบ้านเพื่อตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในชุมชน ผู้เข้าประชุมทุกคนต้องใช้เหตุผลพิจารณาในการตัดสินใจ ไม่ใช่ความชอบหรือไม่ชอบส่วนตัวมาพิจารณาตัดสินใจ

4) ร่วมปรึกษาหารือในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ทุกคนต้องร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อให้การทำกิจกรรมนั้นดำเนินไปในแนวทางเดียวกัน มีเป้าหมายอย่างเดียวกัน หรือเพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้กิจกรรมหรืองานนั้นประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

5) เคารพกฎระเบียบและกฎหมาย สมาชิกทุกคนต้องเคารพกฎระเบียบ และข้อตกลงของชุมชน รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

6) ติดตามข่าวสารของชุมชน สมาชิกของชุมชนทุกคนต้องติดตามข้อมูลข่าวสารและความเป็นไปของชุมชน รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องราวต่างๆ ระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ

บุคคลที่จะเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ต้องเป็นผู้ที่เคารพในสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ที่เคารพกฎหมาย มีความรับผิดชอบ รวมทั้งปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิและเสรีภาพและหน้าที่ของพลเมืองดี นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยด้วย

การส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จะต้องกระทำในทุกระดับ ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้สังคมนั้นเป็นสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ทำแบบทดสอบหลังเรียน

หน้าถัดไป

ได้เลยนะครับ ...

แบบทดสอบหลังเรียน ชุดที่ 1

เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การปกครองระบอบประชาธิปไตย หลักการข้อใดสำคัญที่สุด
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักความเสมอภาค
 - ค. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่
 - ง. หลักอำนาจอธิปไตย
2. ข้อใดเป็นการใช้หลักเหตุผลได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ฟังข้อเสนอแนะเฉพาะที่เกี่ยวกับตนเอง
 - ข. ใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจชี้ขาด
 - ค. สนับสนุนผู้ที่มีความคิดเห็นเหมือนตนเอง
 - ง. การยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่
3. สถานภาพทางสังคมเป็นตัวบ่งชี้อะไรมากที่สุด
 - ก. ความเสมอภาค
 - ข. สิทธิและหน้าที่
 - ค. สาระและความรับผิดชอบ
 - ง. อำนาจหน้าที่
4. การเลือกปฏิบัติให้เฉพาะพวกพ้อง ขัดกับหลักการในข้อใด
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักการใช้เหตุผล
 - ค. หลักอำนาจอธิปไตย
 - ง. หลักความเสมอภาค
5. ข้อใดเป็นการใช้สิทธิของประชาชน
 - ก. การขอทำบัตรประชาชน
 - ข. การไม่ทำผิดกฎหมาย
 - ค. การเคารพธงชาติ
 - ง. การรวมกลุ่มประท้วงรัฐบาล

6. หนังสือพิมพ์นอกจากมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวแล้ว ควรมีสิ่งใดควบคู่กันด้วย

- ก. สิทธิ
- ข. หน้าที่
- ค. จริยธรรม
- ง. จรรยาบรรณ

7. สิทธิเสรีภาพของประชาชน จะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อใด

- ก. ระบบการปกครอง
- ข. รัฐบาล
- ค. รัฐธรรมนูญ
- ง. วัฒนธรรมทางการเมือง

8. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้ตามข้อใด

- ก. การเสียภาษีอากร
- ข. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ค. การรับราชการทหาร
- ง. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

9. ข้อใดเป็นหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ควรนำมาใช้ในสังคมไทยปัจจุบันมากที่สุด

- ก. การมีระเบียบวินัย
- ข. ความมีน้ำใจ
- ค. ความสามัคคี
- ง. ความซื่อสัตย์สุจริต

10. ข้อใดเป็นหน้าที่ของประชาชน

- ก. ประกอบอาชีพรับราชการ
- ข. รักษาผลประโยชน์ของชาติ
- ค. จัดตั้งพรรคการเมือง
- ง. เลือกถิ่นที่อยู่อาศัย

เฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
หน้าถัดไปนะครับ ...

เฉลยแบบทดสอบ ชุดที่ 1
เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

แบบทดสอบก่อนเรียน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ง	ค	ข	ค	ก	ง	ข	ง	ค

แบบทดสอบหลังเรียน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ข	ข	ง	ก	ง	ค	ง	ค	ข

นักเรียนต้องสอบได้ 8 คะแนน
ขึ้นไปนะครับ
จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน ...

บรรณานุกรม

กระมล ทองธรรมชาติ. (2548). **องค์การรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน.**

กรุงเทพมหานคร : มปท.

เกรียงศักดิ์ ราชโครต. (2552). **การเมืองการปกครองไทย (901-106) : Thai Government and Politics.** กรุงเทพมหานคร : ดวงแก้ว.

กัญญา ลีลาสัย. (2544). **ประวัติศาสตร์ชนชาติไทย.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจิตรศิลป์.

คณิน บุญสุวรรณ. (2542). **สิทธิเสรีภาพของคนไทย.** : กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.

จตุรัส วรรณกร. (2546). **บนเส้นทางการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย 30 ปี 14 ตุลา.**

กรุงเทพมหานคร : วรรณสาส์น.

เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล. (2545). **“การจัดระเบียบสังคม” ในสังคมวิทยา.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2545). **คู่มือประชาชนเรื่องความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่.**

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลปกครอง.

ประสพสุข บุญเดช. (2552). **หลักกฎหมายครอบครัว.** กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.

ประเสริฐ ลิ้มประเสริฐและสมรักษ์ พรหมมา. (2545). **กฎหมายครอบครัว : family law.**

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, สำนักงาน.

(2551). **การประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพมหานคร :

อรุณการพิมพ์ .

ศุภย์มานุชวิทยาสสิรินธร. (2552). **สังคมและวัฒนธรรมไทย.** กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2554). **แนวทางการสืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่นไทย.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน.

(ม.ป.ป.). **กฎหมายที่ประชาชนควรรู้.** กรุงเทพมหานคร : มปท.

<http://opium-howtodeleteabrowsercookie.blogspot.com>

<http://sv6.postjung.com>

<http://www.aikchol.com>

<http://www.elite-powerteam.com>

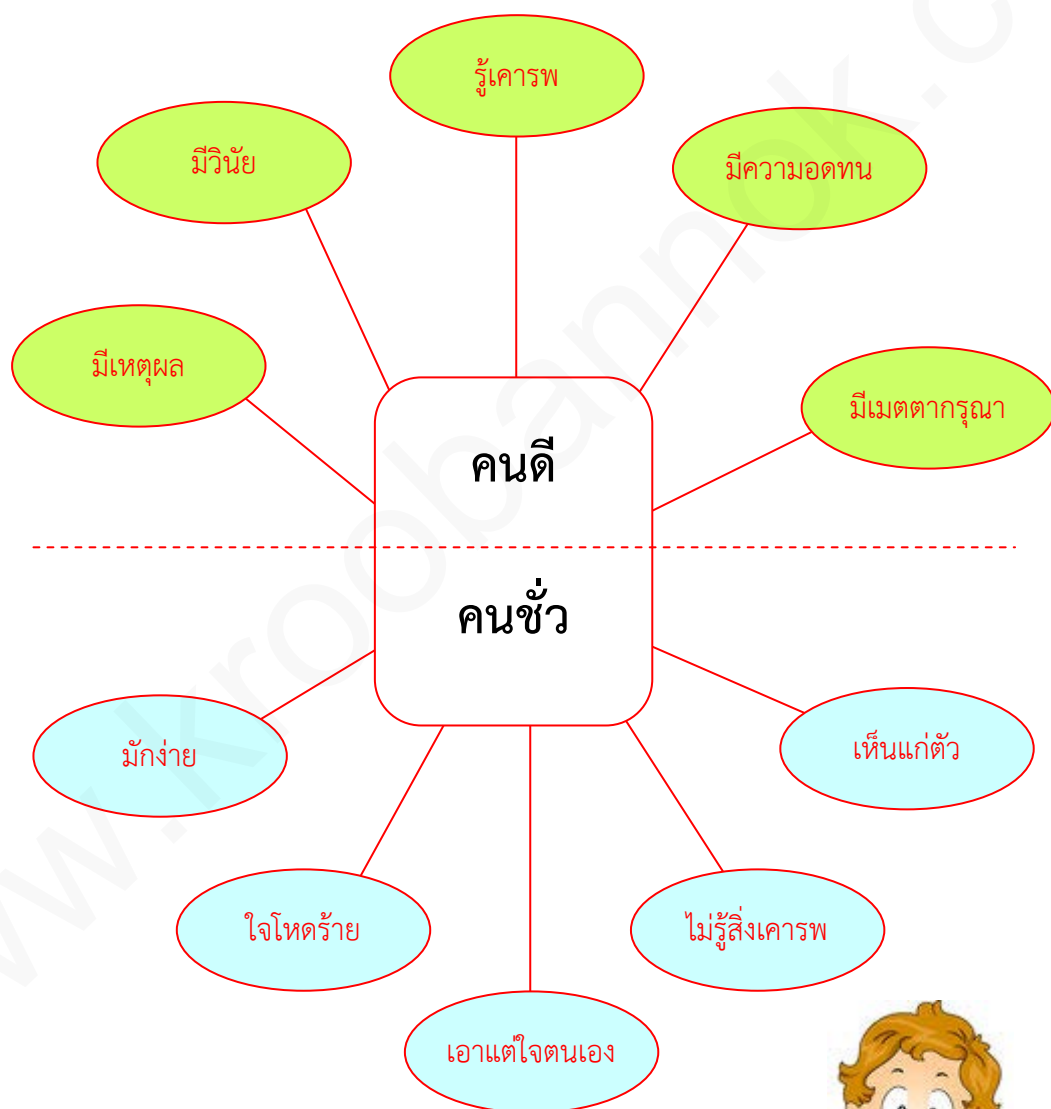

ภาคผนวก

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1 สำนวจสังคม เรื่อง คนดีคนชั่วดูได้จากอะไร

คำชี้แจง นักเรียนสำรวจและรวบรวมพฤติกรรมกาปฏิบัติตนให้เป็นคนดีและคนชั่วในชุมชนและสังคมใกล้ตัวนักเรียน แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดต่อไปนี้

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2 ระดมความรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง นักเรียนสืบค้นความรู้และตอบคำถามต่อไปนี้

1. พฤติกรรมใดในบุคคลในสังคมที่แสดงถึงวิถีประชาธิปไตย

ตอบ 1. วินัยธรรม คือ ความมีระเบียบ ปฏิบัติตามข้อบังคับที่สังคมกำหนด

2. การวธธรรม คือ มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของคนอื่น

3. ศรัทธาธรรม คือ มีความรับผิดชอบตออบทบาท หน้าที่ของตนเอง

4. สามัคคีธรรม คือ การสร้างความสมานฉันท์ กลมเกลียวในหมู่คณะ

2. สังคมของวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วยสิ่งใด

ตอบ สันติภาพ, สันติสุข และเสรีภาพ

3. เพราะเหตุใดเราจึงต้องรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ตอบ เพราะสามสิ่งนี้มีความสำคัญต่อคนไทยทุกคน โดยชาติเราใช้เป็นที่อยู่อาศัย

ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของทุกคน

4. หากต้องการให้คนในครอบครัวเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยควรปฏิบัติอย่างไร

ตอบ สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกันโดยใช้หลักของเหตุผล ใช้เสียงข้างมาก

เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบและสมานฉันท์กลมเกลียวกัน

5. สังคมที่ไร้ระเบียบมีผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ตอบ คนในสังคมมีความขัดแย้ง ไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพระหว่างกัน ไร้มนุษยธรรม

นำไปสู่ความแตกความสามัคคีและล่มสลายในที่สุด

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.3 สู่การปฏิบัติ เรื่อง บทบาทของเราในปัจจุบัน

คำชี้แจง นักเรียนบอกสถานภาพของตนเองในปัจจุบันที่เป็นลูก เป็นพี่เป็นน้อง เป็นนักเรียนและเป็นเพื่อน ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะขึ้นชื่อว่าเป็นพลเมืองดี

สถานภาพ	สิ่งควรปฏิบัติ
เป็นลูก	- เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ - กตัญญูทวดเวทื่อพ่อแม่ - เป็นเด็กดีไม่ให้พ่อแม่เดือดร้อน
เป็นพี่เป็นน้อง	- รักและสามัคคีต่อพี่และน้อง - ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน - เคารพเชื่อฟังพี่ / ยอมรับความคิดเห็นของน้อง
เป็นนักเรียน	- ตั้งใจเรียน - เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ - สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน
เป็นเพื่อน	- รักและสามัคคีกัน - ดูแลเอาใจใส่เพื่อน - แนะนำตักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนประพฤติไม่ดี

แบบทดสอบหลังเรียน ชุดที่ 1

เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การปกครองระบอบประชาธิปไตย หลักการข้อใดสำคัญที่สุด
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักความเสมอภาค
 - ค. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่
 - ง. หลักอำนาจอธิปไตย
2. ข้อใดเป็นการใช้หลักเหตุผลได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ฟังข้อเสนอแนะเฉพาะที่เกี่ยวกับตนเอง
 - ข. ใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจชี้ขาด
 - ค. สนับสนุนผู้ที่มีความคิดเห็นเหมือนตนเอง
 - ง. การยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่
3. สถานภาพทางสังคมเป็นตัวบ่งชี้อะไรมากที่สุด
 - ก. ความเสมอภาค
 - ข. สิทธิและหน้าที่
 - ค. สาระและความรับผิดชอบ
 - ง. อำนาจหน้าที่
4. การเลือกปฏิบัติให้เฉพาะพวกพ้อง ขัดกับหลักการในข้อใด
 - ก. หลักนิติธรรม
 - ข. หลักการใช้เหตุผล
 - ค. หลักอำนาจอธิปไตย
 - ง. หลักความเสมอภาค
5. ข้อใดเป็นการใช้สิทธิของประชาชน
 - ก. การขอทำบัตรประชาชน
 - ข. การไม่ทำผิดกฎหมาย
 - ค. การเคารพธงชาติ
 - ง. การรวมกลุ่มประท้วงรัฐบาล

6. หนังสือพิมพ์นอกจากมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวแล้ว ควรมีสิ่งใดควบคู่กันด้วย

- ก. สิทธิ
- ข. หน้าที่
- ค. จริยธรรม
- ง. จรรยาบรรณ

7. สิทธิเสรีภาพของประชาชน จะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อใด

- ก. ระบบการปกครอง
- ข. รัฐบาล
- ค. รัฐธรรมนูญ
- ง. วัฒนธรรมทางการเมือง

8. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้ตามข้อใด

- ก. การเสียภาษีอากร
- ข. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ค. การรับราชการทหาร
- ง. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

9. ข้อใดเป็นหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ควรนำมาใช้ในสังคมไทยปัจจุบันมากที่สุด

- ก. การมีระเบียบวินัย
- ข. ความมีน้ำใจ
- ค. ความสามัคคี
- ง. ความซื่อสัตย์สุจริต

10. ข้อใดเป็นหน้าที่ของประชาชน

- ก. ประกอบอาชีพรับราชการ
- ข. รักษาผลประโยชน์ของชาติ
- ค. จัดตั้งพรรคการเมือง
- ง. เลือกถิ่นที่อยู่อาศัย

เฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
หน้าถัดไปนะครับ ...

เฉลยแบบทดสอบ ชุดที่ 1
เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

แบบทดสอบก่อนเรียน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ง	ค	ข	ค	ก	ง	ข	ง	ค

แบบทดสอบหลังเรียน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ข	ข	ง	ก	ง	ค	ง	ค	ข

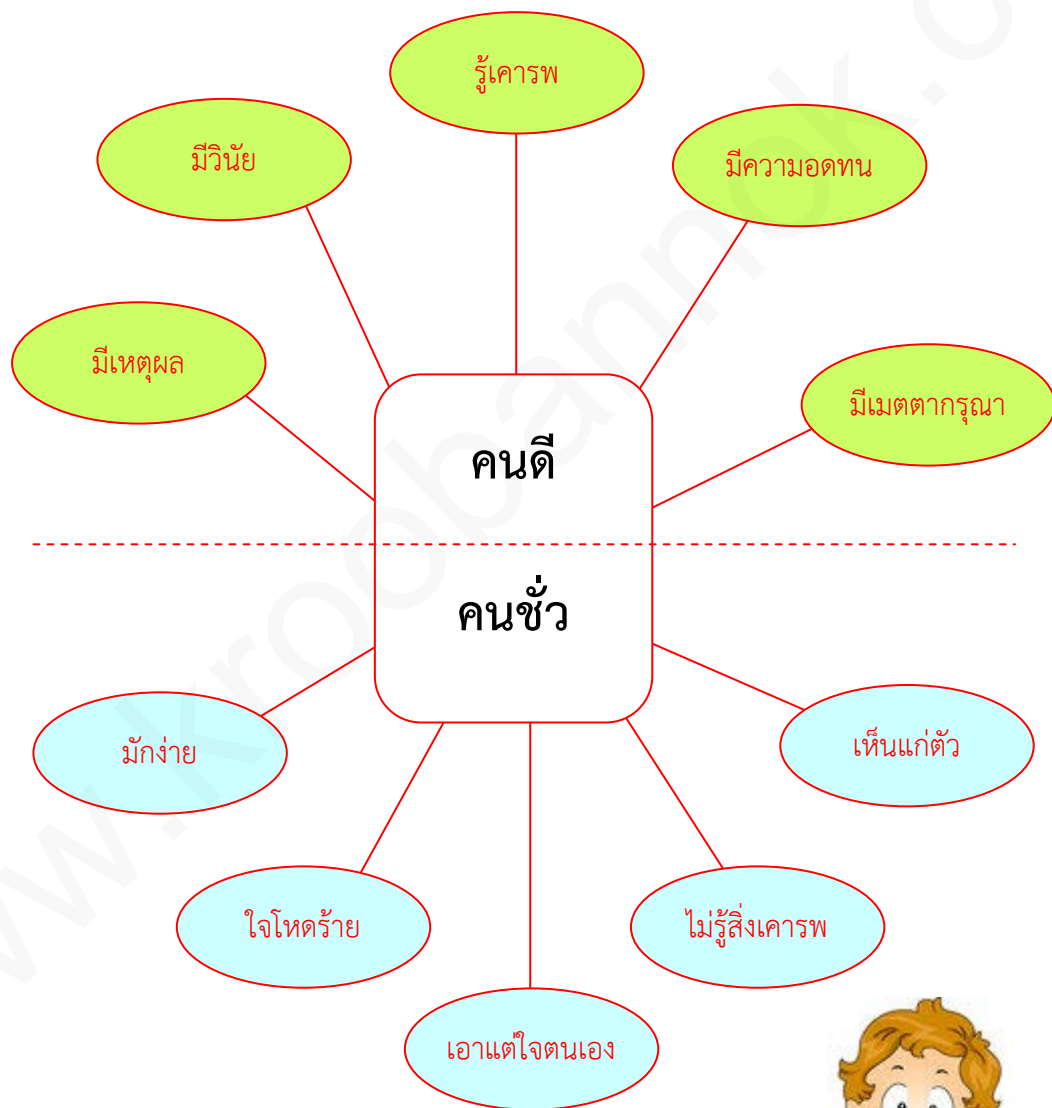

นักเรียนต้องสอบได้ 8 คะแนน
ขึ้นไปนะครับ
จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน ...

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1 สํารวจสังคม เรื่อง คนดีคนชั่วได้จากอะไร

คำชี้แจง นักเรียนสำรวจและรวบรวมพฤติกรรมการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีและคนชั่วในชุมชนและสังคมใกล้ตัวนักเรียน แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดต่อไปนี้

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2 ระดมความรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง นักเรียนสืบค้นความรู้และตอบคำถามต่อไปนี้

1. พฤติกรรมใดในบุคคลในสังคมที่แสดงถึงวิถีประชาธิปไตย

ตอบ 1. วินัยธรรม คือ ความมีระเบียบ ปฏิบัติตามข้อบังคับที่สังคมกำหนด

2. การวธธรรม คือ มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของคนอื่น

3. ศรัทธาธรรม คือ มีความรับผิดชอบตอบทบาท หน้าที่ของตนเอง

4. สามัคคีธรรม คือ การสร้างความสมานฉันท์ กลมเกลียวในหมู่คณะ

2. สังคมของวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วยสิ่งใด

ตอบ สันติภาพ, สันติสุข และเสรีภาพ

3. เพราะเหตุใดเราจึงต้องรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ตอบ เพราะสามสิ่งนี้มีความสำคัญต่อคนไทยทุกคน โดยชาติเราใช้เป็นที่อยู่อาศัย

ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของทุกคน

4. หากต้องการให้คนในครอบครัวเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยควรปฏิบัติอย่างไร

ตอบ สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกันโดยใช้หลักของเหตุผล ใช้เสียงข้างมาก

เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบและสมานฉันท์กลมเกลียวกัน

5. สังคมที่ไร้ระเบียบมีผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ตอบ คนในสังคมมีความขัดแย้ง ไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพระหว่างกัน ไร้มนุษยธรรม

นำไปสู่ความแตกความสามัคคีและล่มสลายในที่สุด

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.3 สู่การปฏิบัติ เรื่อง บทบาทของเราในปัจจุบัน

คำชี้แจง นักเรียนบอกสถานภาพของตนเองในปัจจุบันที่เป็นลูก เป็นพี่เป็นน้อง เป็นนักเรียนและเป็นเพื่อน ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะขึ้นชื่อว่าเป็นพลเมืองดี

สถานภาพ	สิ่งควรปฏิบัติ
เป็นลูก	- เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ - กตัญญูทวดเวทื่อพ่อแม่ - เป็นเด็กดีไม่ให้พ่อแม่เดือดร้อน
เป็นพี่เป็นน้อง	- รักและสามัคคีต่อพี่และน้อง - ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน - เคารพเชื่อฟังพี่ / ยอมรับความคิดเห็นของน้อง
เป็นนักเรียน	- ตั้งใจเรียน - เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ - สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน
เป็นเพื่อน	- รักและสามัคคีกัน - ดูแลเอาใจใส่เพื่อน - แนะนำตักเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนประพฤติไม่ดี

